

VÝROČNÁ
SPRÁVA
2014

VIA IURIS

EDITORIÁL

Katarína Šimončíčová, jedna z najvýznamnejších slovenských ochranárok prírody a laureátka Bielej vrany, povedala, že vďaka VIA IURIS sa aj neskutočné stane skutočným.

V tomto konkrétnom prípade hovorila o prelomovej novele zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorú sa nám podarilo presadiť na jeseň 2014 po niekoľkoročnej tvrdej práci.

Kritérium neskutočného by sa však dalo použiť aj na zmeny v justícii, ku ktorým sme významne prispeli. Vízia, ktorú malo pred sebou Slovensko na začiatku roka, nebola optimistická, no postupne sme boli svedkami hmatateľných zmien v justícii.

V supervolebnom roku došlo k dobrým personálnym zmenám na kľúčových postoch a vplyv Štefana Harabina na chod vecí sa oslabil. Súdna rada má v novom zložení historickú šancu prispieť k dôveryhodnosti justície, nie rečami, ale konkrétnymi krokmi v oblasti výberu sudcov, profesijnej etiky či disciplinárneho súdnictva.

To, čo spája na jednej strane dobré zákony (týkajúce sa aj prístupu k informáciám, prístupu k súdom alebo povoľovacích konaní) a na druhej strane dobré súdnictvo, je občan. Ak nemáme byť ako občania voči moci bezmocní, musí mať Slovensko nie len dobré zákony, ale aj fungujúci justičný systém. Nie len súdy, ale aj prokuratúru a políciu.

„Systém je dôležitý, ale ľudia sú všetko“, aby som si požičal slová Pala Žilincíka, prvého riaditeľa VIA IURIS. Väčšinou túto premisu používame, keď popisujeme problémy a nezodpovednosť verejných inštitúcií, no ja v nej vidím aj pozitívny odkaz.

Vďaka našej práci sme v roku 2014 mohli opäť spoznať skvelých a zanietených ľudí, ktorým nie je osud našej krajiny ľahostajný. Žijeme spolu v systéme, ktorý príliš často funguje korupčne a neefektívne, ale nevzdávame sa sna, že ho môžeme spoločne zmeniť.

Preto sa chcem poďakovať všetkým našim partnerom, najmä členom Amicus klubu VIA IURIS, ale aj všetkým ďalším podporovateľom a kamarátom, že stoja pri nás.

VIA IURIS môže robiť neskutočné veci, ale len vďaka Vám a malému tímu ľudí, pred ktorých vytrvalosťou a nasadením dávam dole klobúk. Už teraz sa tešíme na rok 2015.

MILAN ŠAGÁT
Výkonný riaditeľ

ČO JE VIA IURIS?

VIA IURIS STOJÍ UŽ VIAC AKO 20 ROKOV NA STRANE SPRAVODLIVOSTI A BOJUJE V KAUZÁCH, KDE MOCNÍ OHÝBAJÚ ZÁKON VO SVOJ PROSPECH. NAŠIMI STRATEGICKÝMI TÉMAMI V ROKU 2014 BOLI ÚČASŤ OBČANOV NA SPRÁVE VECÍ VEREJNÝCH A EFEKTÍVNE FUNGOVANIE VEREJNEJ MOCI, NAJMÄ SÚDNICTVA.

SME ODBORNÁ ORGANIZÁCIA, KTORÁ PRI OBHAJOBE A PRESADZOVANÍ VEREJNÉHO ZÁUJMU VYUŽÍVA NAJMÄ PRÁVNE NÁSTROJE.

PRIPRAVUJEME A PRESADZUJEME LEGISLATÍVNE ZMENY, VYPRACÚVAME ANALÝZY, ZABEZPEČUJEME KONZULTÁCIE A ZASTUPOVANIE ĽUDÍ V STRATEGICKÝCH KAUZÁCH, ORGANIZUJEME ODBORNÉ KONFERENCIE A SNAŽÍME SA NAŠE MYŠLIENKY PREZENTOVAŤ ODBORNEJ A ŠIROKEJ VEREJNOSTI.

2014 V SKRATKE

- 3 650 ľudí podporilo výzvu Súdnej rade SR v rámci našej kampane **Za dobrú voľbu**. Aj vďaka verejnému tlaku nebol Štefan Harabin zvolený za predsedu Najvyššieho súdu SR. Našu kampaň podporili aj osobnosti verejného života ako napríklad Emília Vášáryová a Michal Hvorecký a v československej súťaži verejnoprospešných kampaní neziskových organizácií získala ako jediná cenu poroty.
- Občania sa môžu odvolať, alebo podať žalobu proti priebehu a výsledku procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) a výsledok EIA procesu je pre štátne orgány záväzný. Aj tieto prelomové zmeny sa nám podarilo presadiť do **novely zákona EIA**, ktorá platí od januára 2015. Zároveň sme pripravili návrhy zmien k 8 zákonom, ktoré sú ešte v legislatívnom procese.
- V spolupráci s americkým profesorom práva Jamesom E. Moliternom sme pripravili rozsiahly vzdelávací materiál a zorganizovali vôbec **prvý tréning pre sudcov o profesijnej etike**.
- Pracovali sme na 18 strategických kauzách a zabezpečili viac ako 80 právnych konzultácií. V dôležitej **infokauze** sme napr. dosiahli precedentné rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ktorý uložil radnici povinnosť sprístupniť občanom správu z právneho auditu.
- Spolu s Alianciou Fair-play sme zrealizovali 7. ročník ocenenia **Biela vrana**. Rada ocenila bývalú kontrolórku Národného lesníckeho centra Ľubicu Lapinovou, lekárku Zuzanu Pechočiakovú a za dlhodobý občiansky a kultúrny prínos bol ocenený vydavateľ, publicista a básnik Oleg Pastier.

SÚDNICTVO

Výber sudcov a kampaň *Za dobrú voľbu*

Presadzujeme, aby funkcie sudcov vykonávali osoby, ktoré spĺňajú vysoké odborné a osobnostné predpoklady a boli vyberaní v otvorených a spravodlivých výberových konaniach.

Súdnictvo je uzavretý systém, ktorého fungovanie závisí najmä od ľudí, ktorí ho tvoria. Netýka sa to len bežných súdov, ale aj špičky justičnej hierarchie: Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Súdnej rady SR. Rok 2014 bol rokom zmien vo všetkých týchto kľúčových súdnych inštitúciách.

Ako bežní občania nemáme právo priamo vyberať sudcov. Ale máme plné právo požadovať od kompetentných, aby vyberali vzdelaných a osobnostne zreých profesionálov. Na najvyššom poste Najvyššieho súdu SR by mal byť najlepší z najlepších.

Predseda Najvyššieho súdu udáva tón v celej justícii. Mal by byť ctihodnou a vážnou osobnosťou. Reprezentantom celého súdnictva. Má významné právomoci.

Môže presunúť sudcu Najvyššieho súdu, navrhnúť jeho disciplinárne stíhanie, navrhnúť pozastavenie výkonu jeho funkcie.

Sme odborná organizácia, ktorá využíva najmä právne nástroje, no v roku 2014 sme spustili aj verejnú kampaň, ktorá sa týkala kľúčovej udalosti v súdnictve za posledné roky: voľby predsedu Najvyššieho súdu, ktorý bol do ústavnej zmeny zároveň aj predsedom Súdnej rady.

V rámci kampane, ktorá bola podporená analytickou prácou a prieskumami verejnej mienky, sme ľuďom vysvetľovali, ako sa ich situácia v justícii týka, prečo sú prebiehajúce zmeny dôležité a motivovali ich, aby svojim hlasom apelovali na členky a členov Súdnej rady k zodpovednej voľbe dobrého kandidáta.

Základom kampane bola webová stránka www.zadobruvolbu.sk, na ktorej sme publikovali naše odborné výstupy, infografiky a aktuálne informácie. Priamo na stránke bola aj možnosť podporiť výzvu Súdnej rade, pod ktorú sa podpísalo 3 650 ľudí!

Okrem verejnosti podporili kampaň aj osobnosti spoločenského života, ako napríklad herečka Emília Vášáryová, spisovateľ Michal Hvorecký alebo publicista Michal Havran. V spolupráci s režisérom Patrikom Lančaričom a herečkou Janou Olšovou sme natočili spot o chorej spravodlivosti, ktorý bol virálne úspešný a už prvý deň ho videlo viac ako 15 000 návštevníkov webu.

Naša kampaň bola úspešná a spolu s ďalšími iniciatívami sme prispeli k tomu, že Štefan Harabin už nestojí na čele slovenskej justície. V opakovanom druhom kole bola za predsedníčku Najvyššieho súdu zvolená Daniela Švecová a za vôbec prvú samostatnú predsedníčku Súdnej rady Jana Bajánková.

Okrem voľby predsedu Najvyššieho súdu sme tiež **monitorovali výberové konania** na sudcov okresných a krajských súdov a vyjadrovali

sme sa k tejto téme v médiách najmä v súvislosti s najvypuklejšími prípadmi rodinkárstva v súdnictve.

Významnou udalosťou bola aj **volba kandidátov na sudcov Ústavného súdu SR**, preto sme aktívne monitorovali a informovali verejnosť o voľbe, zúčastnili sme sa na ústnom vypočutí všetkých kandidátov na ústavných sudcov a spracovali sme ich profily a adresovali poslancom NR SR výzvu, aby k voľbe pristupovali zodpovedne a zohľadnili pri voľbe profesijné aj morálne kritériá. Našu výzvu podporilo ďalších 11 mimovládnych organizácií.

Pripomienkovali sme druhý návrh kandidátov Vlády SR vo vzťahu k **voľbe slovenského zástupcu v ESLP**. Upozornili sme Radu Európy na nedostatočnú odbornú spôsobilosť kandidátov a Rada predložených slovenských kandidátov opäť neakceptovala.

Monitorovali a komentovali sme tiež **výber slovenského kandidáta na sudcu Súdneho dvora EÚ**, ktorým sa stal doterajší sudca Súdneho dvora Daniel Šváby.

PROFESIJNÁ ETIKA SUDCOV

Presadzujeme, aby aj na Slovensku platili jasné pravidlá a obmedzenia výkonu sudcovskej funkcie v zákonoch a v kvalitnom etickom kódexe. Iba tak je možné dosiahnuť zodpovedný výkon súdnej moci.

Sudcovská etika je jedným zo základných pilierov dôveryhodného a transparentného súdnictva, pričom pravidlá pre sudcov upravuje najmä zákon o sudcoch a príseďiacich. U nás je problematický zákon, jeho aplikácia, ale aj absencia kvalitného etického kódexu, na ktorý zákon odkazuje.

Profesijná etika nie je ornament. Ak chýba alebo sú pravidlá vyvodzovania zodpovednosti nejasné, negatívne to ovplyvňuje kvalitu právneho štátu. Čo sa môže diať, ak nemáme dobrý etický kódex? Sudca napríklad rozhoduje o veciach svojich kamarátov - advokátov, prijíma dary a výhody bez akýchkoľvek obmedzení, správa sa nedôstojne na pojednávaní alebo mimo neho.

Vo vyspelých súdnych systémoch sa sudcovia pri hodnotových dilemách rozhodujú na základe profesijnej etiky, teda súborom

odporúčaní, pravidiel, postojov či návodov. U nás sa rozhodujú na základe vlastnej morálky a to často nestačí. Preto potrebujeme dobrý etický kódex a vzdelávanie sudcov o profesijnej etike.

V marci 2014 predstavila Súdna rada **návrh nového etického kódexu**, ktorý bol však pripravený vo veľmi krátkom čase a bez širšej diskusie s odbornou verejnosťou. Mal viacero slabých miest, a preto sme so Súdnou radou komunikovali a presvedčili ju o tom, že ho treba dopracovať. To sa podarilo, Súdna rada návrh neschválila a rozhodla o príprave nového návrhu etického kódexu.

V roku 2014 sa nám tiež podarilo zrealizovať vôbec **prvý tréning pre sudcov** o profesijnej etike. Tréning viedol americký profesor James E. Moliterno, medzinárodne

uznávaný odborník na profesijnú etiku právnických povolání. Spolu s ním sme tiež vypracovali unikátne vzdelávacie materiály pre sudcov o etike, ktoré obsahujú okrem iného aj odporúčania názorne aplikované a vysvetlené na konkrétnych prípadových štúdiách.

To, že etika nie je abstraktný pojem, sme aplikovali aj na konkrétnych prípadoch. Štefan Harabin počas svojho vystúpenia na Paneurópskej vysokej škole v roku 2013 používal urážky adresované jednotlivcom i skupinám osôb. Preto sme sa obrátili na verejnú ochrankyňu práv a ministra spravodlivosti s **podnetom na začatie disciplinárneho konania** proti Štefanovi Harabinovi.

V roku 2014 sme tiež spustili **webovú stránku www.sudcovskaetika.sk**. Chceme, aby verejnosť presnejšie chápala koncept profesijnej etiky sudcov a jej dopady v praxi.

Napokon

Sudcovia sa u nás riadia tým, čo sami považujú za morálne. Nie všetky "slovenské morálne" rozhodnutia sú však správne.

**Preto potrebujeme
etický kódex sudcov.**

OKREM VÝBERU SUDCOV A PROFESIJNEJ ETIKY SME SA V ROKU 2014 VENOVALI AJ ĎALŠÍM TÉMAM ZO SÚDNICTVA:

MONITOROVALI SME ZÁKONNOSŤ ROZHODOVANIA SÚDNEJ RADY SR, NAJMÄ V JEJ PRÁVOMOCIACH V PERSONÁLNYCH OTÁZKACH.

PRIPRAVILI SME ODBORNÉ STANOVISKO K NOVELE ÚSTAVY, KTORÁ OKREM INÉHO VÝRAZNE POSILŇOVALA POSTAVENIE SÚDNEJ RADY O NOVÚ KOMPETENCIU SÚVISIACU S PREVIERKAMI SUDCOV A VYZVALI SME POSLANCOV NR SR, ABY NOVELU NESCHVÁLILI.

PRIPRAVILI SME PRÁVNÚ ANALÝZU LEGITIMITY VYMEŇOVANIA SUDCOV A PREDSEDU NAJvyššieho súdu, ktorú podporilo 14 uznávaných právnických osobností, a podľa ktorej by prezident Gašparovič konal v rozpore s Ústavou SR, ak by sudcov vymenoval.

OBČIANSKA PARTICIPÁCIA A STRATEGICKÉ KAUZY

Presadzujeme dobrú legislatívu a zabezpečujeme pomoc v strategických kauzách, v ktorých občania alebo ich iniciatívy chrániace verejný záujem stoja proti mocným. Obhajujeme prístup k súdu a širokú a efektívnu účasť verejnosti na rozhodovaní a správe vecí verejných. Chceme, aby občania neboli voči moci bezmocní, a aby mohli spolurozhodovať o tom, ako bude ich komunita, obec alebo štát fungovať.

V roku 2014 sme boli aktívni nielen v pomoci pri kauzách, ale aj v oblasti legislatívy a zapojili sme sa do novelizácie 8 kľúčových zákonov.

Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA)

Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je kľúčový pre ochranu životného prostredia a zdravia ľudí. Týka sa posudzovania a následného povoľovania priemyselných prevádzok či iných činností s významným vplyvom na zdravie ľudí a životné prostredie. Tými sú napríklad elektrárne, spaľovne, diaľnice, skládky odpadov, ťažba nerastov, zásahy do chránených území, alebo vodné priehrady.

V roku 2014 sme k novele tohto zákona pripravili rozsiahle pripomienky so zrete-

lom na súlad s ustanoveniami Aarhuského dohovoru. Pripojilo sa k nim viac ako 1 000 signatárov. Následne bola novela s našimi pripomienkami schválená.

Do novely sme dokázali presadiť zásadné pozitívne zmeny, ktoré posilňujú pozíciu občanov pri ochrane životného prostredia a svojho zdravia. Záverečné stanovisko EIA, ktoré je výsledkom procesu, prestalo mať odporúčací charakter a je záväzné. Verejnosť sa tiež môže konečne odvolať a na súde napadnúť priebeh a výsledok procesu EIA.

Stavebný zákon

Neuveriteľných 38 rokov platí aktuálny stavebný zákon, ktorého nový návrh pripravilo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v rokoch 2013 a 2014. Ide pritom o mimoriadne významný zákon, ktorý rieši napríklad povoľovanie stavieb a územné plánovanie. Z minulosti aj súčasnosti sú známe mnohé kauzy, kedy sa občania o závažných stavbách a prevádzkach dozvedeli až potom, keď už boli úradmi povolené.

Šanca na moderný stavebný zákon bola ohrozená, keďže sa do jeho návrhu dostali viaceré nebezpečné ustanovenia.

Návrh zákona napríklad obsahoval oslabenie práv účastníkov pri povoľovaní stavieb. Zároveň účastníci konaní nemali byť dostatočne informovaní o pripravovaných stavbách. Občania a obce by pri tvorbe a prijímaní územných plánov mali oslabenú pozíciu v prospech posilnenia štátu. Celkovo návrh zákona vyznieval tak, že rozširuje moc úradom na úkor práv občanov.

Skvalitniť návrh zákona sme sa snažili už od roku 2013 a naša snaha vyvrcholila hromadnou pripomienkou v roku 2014, ktorú podpísalo rekordných 2 410 signatárov, a ktorá obsahovala viacero zásadných pripomienok. O nich však budeme s ministerstvom rokovať až v roku 2015.

OKREM ZÁKONA O EIA A STAVEBNÉHO ZÁKONA SME PRACOVALI AJ NA ĎALŠÍCH ZÁKONOCH, NAPRÍKLAD:

K ZÁKONU O VODÁCH SME V SPOLUPRÁCI S OBČIANSKYM ZDRUŽENÍM SLATINKA PRIPRAVILI VIA-CERO PRIPOMIENOK. PODARILO SA NÁM POSILNIŤ POSTAVENIE VEREJNOSTI PRI OCHRANE VÔD A ZABEZPEČIŤ VYŠŠIU INFORMOVANOSŤ VEREJNOSTI O VÝZNAMNÝCH VODNÝCH STAVBÁCH.

PRIPRAVILI SME PRIPOMIENKY AJ K NÁVRHU NOVÉHO SÚDNEHO SPRÁVNEHO PORIADKU A PODA-RILO SA NÁM PRESADIŤ ŠIROKÚ AKTÍVNU LEGITIMÁCIU VEREJNOSTI PRE PODÁVANIE SPRÁVNÝCH ŽALÔB, SÚDNY PRIESKUM VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH NARIADENÍ, PRIESKUM ZÁVÄZNÝCH STANO-VÍSK DOTKNUTÝCH ORGÁNOV A DOPLNENIE USTANOVENÍ TÝKAJÚCICH SA ODÔVODNENÍ SÚD-NÝCH ROZHODNUTÍ.

VIA IURIS SA ĎALEJ PODIEĽALA NA PRÍPRAVE ROZSIAHLEJ NOVELY ZÁKONA O SLOBODNOM PRÍ-STUPE K INFORMÁCIÁM.

PODALI SME TIEŽ PRIPOMIENKU K ZÁKONU O ODPADOCH, KTORÁ SA TÝKALA ZADEFINOVANIA DOSTATOČNÝCH ODSŤUPOVÝCH VZDIALENOSTÍ SKLÁDOK ODPADOV OD ĽUDSKÝCH OBYDLÍ.

SPRACOVALI SME AJ ROZSIAHLE PRIPOMIENKY K ZÁKONU O SŤAŽNOSTIACH.

PRESVEDČILI SME MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR, ŽE JE POTREBNÉ PRIJAŤ ZÁKON UPRAVU-JÚCI LEGISLATÍVNY PROCES, ABY SA VEREJNOSŤ MOHLA DOŽADOVAŤ JEHO DODRŽIAVANIA, A ABY SA V PRÍPADE PORUŠENIA MOHLA OBRÁTIŤ SO ŽIADOSŤOU O NÁPRAVU NA SÚD.

V roku 2014 sme sa tiež venovali 18 kauzám, medzi ktoré patria aj:

Zverejnenie právneho auditu mesta Trenčín

Trenčianska radnica svojvoľne ohýba infozákon. Centrum environmentálnych aktivít (CEA) ju požiadalo ešte v roku 2011 o poskytnutie Správy z právneho auditu, ktorý bol zaplatený z verejných zdrojov. Mesto požadovanú informáciu nesprístupnilo s odôvodnením, že by tým porušilo ochranu duševného vlastníctva v zmysle autorského zákona.

Kauze sa venujeme od roku 2011 a až v roku 2014 sa nám podarilo dosiahnuť precedenčné rozhodnutie súdu o prístupe k informáciám. Napriek viacerým pozitívnym rozhodnutiam súdu, ktorý dokonca mestu uložil povinnosť správu sprístupniť, radnica doposiaľ správu nesprístupnila.

Spaľovňa plastov Zlaté Moravce

95 tisíc ton plastového odpadu dovezeného z Talianska by sa malo ročne spaľovať v Zlatých Moravciach v areáli bývalého Calexu. Zlatomoravčania s takýmto zámerom nesúhlasili a vznikla silná iniciatíva, ktorá dokázala zmobilizovať viac ako 11 000 signatárov petície proti spaľovni.

Zlatomoravčanom pomáhame uplatniť ich práva v rámci posudzovania vplyvov tohto zámeru na životné prostredie a pripravili sme argumentáciu, v ktorej namietame postup investora. V tejto kauze ide na Slovensku o doposiaľ najväčší zámer dovozu odpadu zo zahraničia.

Spaľovňa nebezpečného odpadu Smolenice

V areáli smolenického Chemolaku má investor záujem vybudovať spaľovňu nebezpečných odpadov. V roku 2014 sme dosiahli významný úspech, pretože Ústredie inšpekcie životného prostredia vyhovel nášmu odvolaniu a zrušilo vydané povolenie na spaľovňu nebezpečných odpadov. Konanie sa tak vrátilo na prvý stupeň a mesto Smolenice upravuje svoj územný plán tak, aby umiestnenie spaľovne neumožnilo.

Program starostlivosti o lesy

Občianske združenie Prales prispieva k zachovaniu a ochrane pralesov a prírodných lesov na Slovensku. Poradilo sa nám dosiahnuť, že sa toto občianske združenie stalo účastníkom konania pri príprave a schvaľovaní dokumentu Program starostlivosti o lesy. Tento dokument má mimoriadny význam, pretože na 10 rokov určuje, ako sa bude ťažiť a hospodáriť v konkrétnych lesných celkoch.

Združenie tak mohlo predkladať svoje odborné stanoviská a pripomienky a presadzovať ich pri jednaní s lesnými úradmi. V tejto konkrétnej kauze sa nám teda podarilo v praxi uplatniť právo verejnosti podieľať sa aj na príprave strategických dokumentov.

OKREM TÝCHTO KÁUZ SME V UPLYNULOM ROKU POMÁHALI AJ:

PODPOĽANIU NAD ZLATO, KTORÉ BOJUJE PROTI ŤAŽBE ZLATA NA BIELOM VRCHU PRI DETVE.

PEZINČANOM V PROCESE EIA PRI POSUDZOVANÍ ZÁMERU SPLYŇOVNE ODPADOV S TECHNOLOGIOU, KTORÁ NIE JE PREVÁDZKOVANÁ NIKDE NA SVETE.

ZDRUŽENIU SLATINKA, KTORÉ SA SNAŽÍ NEUSTÚPIŤ ŠTÁTU V JEHO ZÁMERE VYBUDOVAŤ DISKUTABILNÉ VODNÉ DIELO.

POPRADEČANOM, KTORÍ MUSIA ŽIŤ LEN NIEKOĽKO DESIATOK METROV OD FABRIKY NA VÝROBU HLINÍKOVÝCH PROFILOV.

ORGANIZÁCII GREENPEACE, KTORÁ REPREZENTUJE HLAS VEREJNOSTI PRI POVOĽOVANÍ DOSTAVBY JADROVEJ ELEKTRÁRNE MOCHOVCE.

INŠTITÚTU PRE OCHRANU PRÍRODY, KTORÝ SA SNAŽÍ ZAMEDZIŤ ROZŠIROVANIU LOMU V OBCI LUDROVÁ PRI RUŽOMBERKU, KDE HROZÍ ZNIČENIE CENNÝCH TRAVINNÝCH BIOTOPOV.

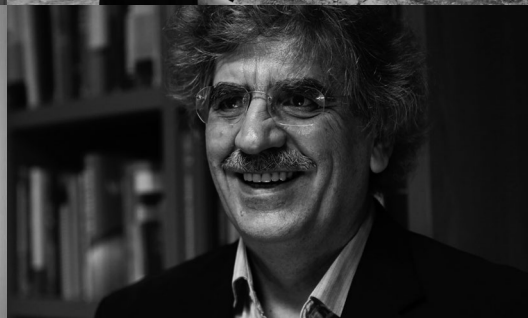
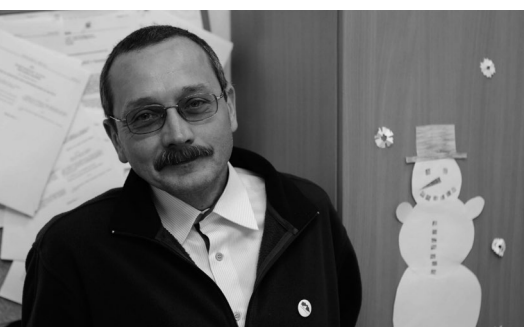
V MENE TROCH OBČIANSKÝCH ZDRUŽENÍ SME PODALI ŽALOBU NA POSÚDENIE VÝSLEDKOV ZISŤOVACIEHO KONANIA PODĽA ZÁKONA EIA K PLÁNOVANEJ MALEJ VODNEJ ELEKTRÁRNI ILIAŠ.

ZABEZPEČOVALI SME PRÁVNÚ POMOC LAUREÁTOM OCENENIA BIELA VRANA.

PODALI SME ÚSTAVNÚ SŤAŽNOSŤ PROTI POSTUPU VLÁDY SR A MINISTERSTVA PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SR PRI SCHVAĽOVANÍ NOVELY ZÁKONA O LESOCH.

NAŠA KONZULTAČNÁ POMOC POMOHLA CHRÁNIŤ ŠTYRI MESTSKÉ PARKY V TRNAVE, KTORÉ MESTO UZNESENÍM VYHLÁSILO ZA OBECNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA.

BIELA VRANA

Biela vrana je ocenením spoločensky prínosného a odvážneho občianskeho činu. Je pre nás veľmi dôležité, aby vzácní ľudia v našej spoločnosti, ktorí bránia pravdu, spravodlivosť a verejný záujem, zažili poďakovanie a podporu.

Často je to naopak – čelia vyhrážkam, trestným oznámeniam, strate zamestnania či posmechu okolia. Snažíme sa ich preto v spolupráci s Alianciou Fair-play nájsť a na slávnostnom večere im verejne poďakovať. Veríme, že práve podpora a medializácia ich príbehov im dodá silu a energiu. Navyše môže pomôcť upriamiť pozornosť verejnosti k dôležitým témam a povzbudiť ďalšie biele vrany.

Od roku 2008 sme za 7 ročníkov ocenili už 22 Bielych vrán. Medzi laureátmi sú napr. občania Pezinka, ktorí viac ako 10 rokov bojovali proti nechcenej skládke odpadu;

Zuzana Melicherčíková, ktorá ako zamestnankyňa Právnickej fakulty UK poukázala na podozrivé prijímanie študentov; Ivan Cehelský, ktorý napriek opakovaným útokom chránil prírodu a niekto mu podpálil drevenicu alebo učiteľ Oto Žarnay, ktorý upozornil na nevýhodné zmluvy školy.

V roku 2014 ocenenie získali bývalá kontrolórka Národného lesníckeho úradu Ľubica Lapinová, ktorá odhalila závažné porušenia zákona vo verejnom obstarávaní a lekárka Zuzana Pechočiaková, ktorá upozornila na bielenie zdravotnej karty pacienta.

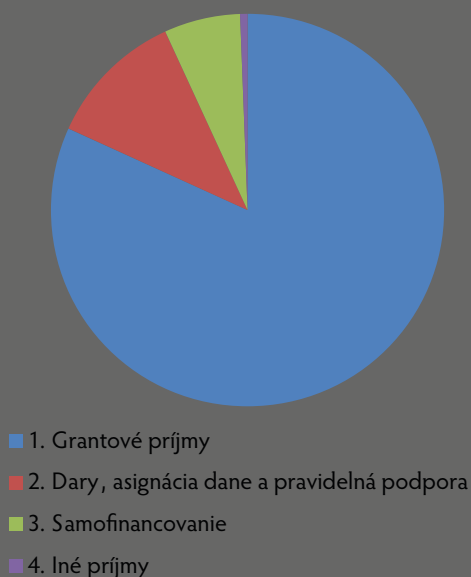
V ostatných troch ročníkoch sme udelili aj Bielu vranu za dlhodobý prínos. Ocenenie získali košický disident Marcel Strýko (in memoriam), ochranárka stromov Katarína Šimončíčová a v roku 2014 vydavateľ samizdatov Oleg Pastier.

PRÍJMY V ROKU 2014

	Suma	Percentuálny podiel na príjmoch
	277 863,58 €	100,00%
1. GRANTOVÉ PRÍJMY	223 233,47 €	81,90%
Švajčiarsky finančný mechanizmus (Nadácia Ekopolis)	89 429,72 €	32,80%
Nórsky finančný mechanizmus (Nadácia otvorenej spoločnosti)	48 457,39 €	17,80%
Nórsky finančný mechanizmus (Nadácia Ekopolis)	37 331,36 €	13,70%
Fond pre transparentné Slovensko (Nadácia PONTIS)	22 000,00 €	8,10%
Ambasáda Spojených štátov	7 240,00 €	2,70%
Nadácia Slovenskej sporiteľne	5 425,00 €	2,00%
Nadácia Eset	5 000,00 €	1,80%
Nadačný fond Telekom	4 500,00 €	1,60%
Medzinárodný vyšehradský fond	2 350,00 €	0,90%
Stredoeurópska nadácia	1 500,00 €	0,50%
2. DARY, ASIGNÁCIA DANE A PRAVIDELNÁ PODPORA	35 901,15 €	11,30%
Prijatá asignovaná daň (2%)	14 773,90 €	5,40%
Dary	6 127,25 €	2,20%
Členské v Amicus klube	10 000,00 €	3,70%
3. SAMOFINANCOVANIE	17 074,64 €	6,20%
Príjmy z prenájmu priestorov a služieb s tým spojených	6 027,14 €	2,20%
Príjmy zo živnosti a z kontraktov	11 047,50 €	4,00%
4. INÉ PRÍJMY	1 654,32 €	0,60%
Vrátené pôžičky a preplatky	1 416,37 €	0,50%
Úroky	237,95 €	0,10%

Príjmy v roku 2014

Výdavky v roku 2014

VÝDAVKY V ROKU 2014

	Suma	Percentuálny podiel na výdavkoch
	318 092,31 €	100,00%
1. VÝDAVKY NA REALIZÁCIU PROGRAMU	210 097,02 €	66,10%
Analytická a publikačná činnosť	38 710,21 €	12,20%
Riešenie významných káz a konzultácie	33 571,09 €	10,60%
Legislatívna činnosť	21 057,17 €	6,60%
Kampaň „Za dobrú voľbu predsedu Najvyššieho súdu SR“	13 700,40 €	4,30%
Tréningy a publikácie k téme sudcovskej etiky	13 366,46 €	4,20%
Konferencia Výber sudcov	1 409,26 €	0,40%
Online manuál Prvá právna pomoc	225,89 €	0,10%
Web portál Otvorené právo	263,78 €	0,10%
Podujatie Biela Vrana	11 874,43 €	3,70%
Odborná literatúra, softvér	5 484,20 €	1,70%
Webové stránky	300,04 €	0,10%
Medializácia programových výstupov	20 841,47 €	6,60%
Manažment projektov a grantov	49 292,62 €	15,50%
2. MANAŽMENT A ROZVOJ ORGANIZÁCIE	78 737,17 €	24,70%
Prezentačné materiály	1 236,28 €	0,40%
Budovanie kapacít	919,00 €	0,30%
Fundraising	21 736,96 €	6,80%
Strategické plánovanie a riadenie organizácie	39 316,17 €	12,30%
Náklady na poskytovanie komerčných služieb	15 528,76 €	4,90%
3. PREVÁDZKOVÉ VÝDAVKY	23 341,92 €	7,30%
Náklady na prevádzku kancelárií	14 903,91 €	4,70%
Cestovné náklady	4 186,60 €	1,30%
Komunikačné náklady	938,60 €	0,30%
Výpočtová a komunikačná technika	2 075,75 €	0,60%
Dane (z príjmu, z nehnuteľností, z úrokov)	376,34 €	0,10%
Porady a stretnutia	358,36 €	0,10%
Bankové poplatky	217,56 €	0,10%
Úradné poplatky	284,80 €	0,10%
4. SLUŽBY	2 837,57 €	0,90%
Mediálny monitoring	979,20 €	0,30%
Finančný audit	900,00 €	0,30%
Preklady a tlmočenie	312,00 €	0,10%
Bezpečnostný projekt	320,12 €	0,10%
Poštovné a kuriérske služby	326,25 €	0,10%
5. INÉ VÝDAVKY	3 078,63 €	1,00%
Ostatné výdavky	2 853,63 €	0,90%
Členské a príspevky medzinárodným organizáciám	225,00 €	0,10%

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
štatutárnemu orgánu
občianskeho združenia VIA IURIS

Uskutočnili sme audit priloženej účtovnej závierky VIA IURIS, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2014, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán VIA IURIS je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz v súlade so Zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), a za interné kontroly, ktoré štatutárny orgán považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Zodpovednosť audítora

Nášou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe nášho auditu. Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov máme dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby sme získali primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie audítorských dôkazov o sumách a údajoch vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od úsudku audítora, vrátane posúdenia rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné na zostavenie účtovnej závierky účtovnej jednotky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz, aby mohol vypracovať audítorské postupy vhodné za daných okolností, nie však na účely vyjadrenia názoru na účinnosť interných kontrol účtovnej jednotky. Audit ďalej zahŕňa vyhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosti účtovných odhadov uskutočnených štatutárnym orgánom VIA IURIS, ako aj vyhodnotenie prezentácie účtovnej závierky.

Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Názor

Podľa nášho názoru, účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie občianskeho združenia VIA IURIS k 31. decembru 2014 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.

Banská Bystrica, 23. júla 2015

MONAREX audit consulting, s.r.o.
ČSA 24
974 01 Banská Bystrica
Obchodný register Banská Bystrica
Oddiel Sro, vložka číslo 3701/S
licencia SKAu 263

Ing. Ladislav Pompura, Ph.D.
zodpovedný audítor
licencia SKAu 818

TÍM VIA IURIS

Výkonný tím

Milan Šagát – poverený výkonný riaditeľ (od 27. 11. výkonný riaditeľ)
Magdaléna Grambličková – finančný manažment
Monika Jankovičová – fundraising a manažment grantov
Zdenka Tesárová – účtovníctvo
Veronika Čukášová – koordinácia projektov
Andrea Ochránková – manažment kancelárie

Spolupracujúce právničky a právnici

Zuzana Čaputová
Eva Kováčechová
Kristína Babiaková
Peter Wilfling
Dana Mareková
Imrich Vozár
Peter Horváth
Ivana Figuli

Členovia rady

Tomáš Kamenec – advokát, Dedák & Partners
Andrej Majerník – advokát, Majerník & Miháliková
Dušan Ondrušek – konzultant, PDCS
Juraj Rizman – riaditeľ komunikácie, Greenpeace CEE
Ondrej Smolár – riaditeľ, Soitron Group
Jozef Vozár – riaditeľ, Ústav štátu a práva SAV

NAŠI PARTNERI

KONTAKTNÉ ADRESY

Adresa sídla:

VIA IURIS

Radničné námestie 3, 902 01 Pezinok

tel.: +421 33 641 2575, mail: info@viaiuris.sk

www.viaiuris.sk

Adresa regionálnej kancelárie:

VIA IURIS

Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica

tel.: +421 48 415 4102, mail: info@viaiuris.sk

www.viaiuris.sk

Výročná správa 2014

Vydala: VIA IURIS

Fotografie: Ctibor Bachratý, OZ Prales,

SCR, This Is Locco, VIA IURIS

Grafický návrh: Martin Vydra